

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ПОДАТКИ | ТЦ | ОБЛІК | ПРАВО

30.04.2023

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА	3
Автоматичний обмін фінінформацією та зберігання первинки	3
Дію карантину подовжено	3
ПДВ	3
Розблокування ПН/РК: рекомендації	3
ПДФО, ВЗ та ЄСВ	4
Мінфін оновив «об'єднаний» звіт	4
ІНШІ ПОДАТКИ	4
Звільнення від сплати майнових податків	4
КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК)	5
Перше подання звіту про КІК: особливості	5
ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ	5
Документи для підтвердження відрядження	5
Моніторинг змін у ЄДР у режимі реального часу	6
Оподаткування доходів біженців закордоном	6
ДУМКА ЕКСПЕРТІВ	6
Валютний нагляд: варіанти дій для недопущення пені	6
СУДОВА ПРАКТИКА	8
Судова практика у сфері ЗЕД	8
КОНТАКТИ	9

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Автоматичний обмін фінінформацією та зберігання первинки

[Закон №2970](#) щодо автоматичного обміну фінансовою інформацією набув чинності 28.04.2023р. Даний Закон вимагає з 1 липня 2023 року від підзвітних фінансових установ України застосовувати заходи належної перевірки до фінансових рахунків для встановлення того, чи підлягають рахунки автоматичному обміну (чи є рахунки підзвітними).

Також даний нормативно-правовий акти передбачає збільшення з 3-х до 5-ти років строку обов'язкового зберігання всіх первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності та документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків.

Крім цього викладено у новій редакції пп.39.4.2.2 щодо подання Повідомлення про участь у міжнародній групі компаній та пп.39.4.10 ПКУ щодо Звіту у розрізі країн.

Дію карантину подовжено

Кабмін через COVID-19 від продовжив (постанова від 25.04.2023р. №383) режим надзвичайної ситуації в єдиній державній системі цивільного захисту, а також карантин на всій території України **до 30 червня 2023 року**.

ПДВ

Розблокування ПН/РК: рекомендації

ДПС на своєму офіційному сайті [навела](#) рекомендації до оформлення пояснення та надання копій підтверджуючих документів для відновлення реєстрації зупиненої податкової накладної/розрахунку коригування.

Основні рекомендації до пояснення:

1. Не потрібно вносити в пояснення всі реєстраційні дані, види діяльності, дані свідоцтва платника ПДВ тощо.
2. Не потрібно посилатися на статті ПКУ та іншого законодавства, відповідно до яких ДПС має зареєструвати ПН/РК.

Пояснення має бути лаконічним та змістовним, за можливості містити (орієнтовно) таку інформацію:

1. Суть господарської операції, по якій відбулась зупинка податкової накладної/розрахунку коригування;
2. Спеціальні дозволи на виконання робіт/послуг тощо (у разі необхідності);
3. Основні засоби, які використовуються у господарській операції (власні/орендовані/залучені): транспорт, устаткування, земельні ресурси, приміщення, виробничі потужності, склади, стоянки, гаражі тощо.
4. Трудові ресурси (основні працівники, сезонні робітники), штатний розпис;

5. За рахунок чого формується податковий кредит: товари/роботи/послуги (основні) для подальшої реалізації; Товари/роботи/послуги для використання у господарській діяльності.

ПДФО, ВЗ та ЄСВ

Мінфін оновив «об'єднаний» звіт

Мінфін наказом від 02.03.2023р. №113 оновив форму та Порядок заповнення єдиної звітності з ПДФО, ЄСВ та ВЗ. Частина змін є суто косметичною та пов'язана із тим, що виплати передбачені Законом про соцстрахування тепер фінансує ПФУ.

Крім цього у заголовній частині звіту з'являється позначка про те, що його подає резидент «Дія. Сіті». Також у довіднику з'явилися нові коди податкових пільг.

Наказ ще не набув чинності. Зауважимо також, що за 1 квартал 2023 року у будь-якому разі слід звітувати за старою формою.

ІНШІ ПОДАТКИ

Звільнення від сплати майнових податків

Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за знищене чи пошкоджене нерухоме майно», реєстраційний [№7632](#). На разі очікує підпису Президента України.

Прийнятий Закон:

- передбачив можливість застосування Наказу Мінреінтеграції від 22.12.2022 №309 в цілях визначення переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією,
- урегулював механізм адміністрування пільг з плати за землю, мінімального податкового зобов'язання та єдиного податку 4 групи для земель, для земель, що перебувають в консервації, або засмічених вибухонебезпечними предметами через отримання відповідних даних через Державний земельний кадастр,
- для земель, що потенційно засмічені вибухонебезпечними предметами та знаходяться, на територіях на яких ведуться (велися) активні бойові дії або тимчасово окупованих рф, надано можливість отримання відповідних податкових пільг через рішення органів місцевого самоврядування. Для цього до них мають звернутись платники податків із відповідною заявою, в межах якої вони мають вказати кадастрові номери таких ділянок.
- створив механізм надання пільг для зруйнованої нерухомості, чи такої що потребує капітального ремонту, на підставі даних Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією рф проти України,
- надав право ОМС надати пільги із сплати податку на нерухоме майно для нерухомості, що потребує поточного ремонту,

- вирішив питання щодо звільнення від подачі звітності про майновий стан на доходи осіб, що отримували доходи у формі матеріальної допомоги від іноземних держав або іноземних благодійних організацій.

Тому для уточнення даних майнових декларацій суб'єктам господарювання **слід чекати набрання чинності даного Закону**.

КОНТРОЛЬОВАНІ ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ (КІК)

Перше подання звіту про КІК: особливості

ДПС [інформує](#), що з 18 квітня 2023 року в Електронному кабінеті платника з'явилася форма Звіту про контрольовані іноземні компанії (далі – Звіт) для фізичних осіб за формою F0108701.

Законодавством передбачено дві форми Звіту, а саме: повний та скорочений.

Також необхідно пам'ятати, що Звіт подається щодо кожної контрольованої іноземної компанії **окремо**.

Порядок заповнення Звіту про контрольовані іноземні компанії, скороченої форми Звіту про контрольовані іноземні компанії і подання до контролюючого органу затверджено наказом МФУ від 25.08.2022 №254.

Першим звітним (податковим) роком для Звіту є **2022 рік**. При цьому відповідно до п.54 підрозділу 10 розділу ХХ «Перехідні положення» ПКУ контролерам контролюючих іноземних компаній встановлений певний перехідний період для підготовки до звітування, який надає можливість подати звіти за 2022 рік до контролюючого органу **одночасно з поданням річної декларації про майновий стан і доходи** або податкової декларації з податку на прибуток підприємств за 2023 рік, **тобто у 2024 році**.

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Документи для підтвердження відрядження

Центральне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків [інформує](#), що 01 квітня 2023 року набули чинності норми ПКУ щодо оподаткування ПДФО та ВЗ витрат у відрядженні.

Так, відповідно до абз.3 пп. «а» пп.170.9.1 ПКУ, фактична кількість днів перебування у відрядженні визначається згідно з наказом про відрядження за наявності одного чи декількох документальних доказів перебування особи у відрядженні (відміток прикордонних служб про перетин кордону, проїзних документів, рахунків на проживання та/або будь-яких інших документів, що підтверджують фактичне перебування особи у відрядженні).

До підтвердних документів належать:

- транспортні квитки або транспортні рахунки та багажні квитанції (у тому числі електронні квитки);
- документи, отримані від осіб, які надають послуги з розміщення та проживання фізичної особи, страхові поліси;

- документи (виписки та/або відомості з рахунку), що містять визначену законом інформацію про виконані платіжні операції за рахунком, до якого емітовані платіжні інструменти; документи, що підтверджують виконання операції з використанням платіжних інструментів;
- інші документи, що засвідчують вартість витрат.

За наявності документів оподатковувати ПДФО та ВЗ витрати працівника на відрядження у т.ч. добові не потрібно.

Моніторинг змін у ЄДР у режимі реального часу

Опендатабот спільно з Мін'юстом [створив](#) новий сервіс, який дозволяє отримувати повідомлення про зміни компаній в ЄДР вже за п'ять хвилин від їх внесення. Це особливо важливо для банків, які за законом мають оновлювати дані клієнтів, та для компаній, що хочуть захистити свої активи від рейдерів.

Оподаткування доходів біженців закордоном

У зв'язку з численними запитами платників податків стосовно податкового резидентства та оподаткування доходів українських громадян, які тимчасово перебувають за кордоном у період дії в Україні воєнного стану, Міністерством фінансів України розроблена анкета з описом можливих ситуацій, у яких опинилися за кордоном громадяни України, та переліком питань, що виникають у зв'язку з цим.

Анкета була доведена через дипломатичні канали до відомих компетентних органів європейських країн, США та Канади з проханням надати відповідь.

Ознайомитися з анкетами можна на сайті Мінфіну [тут](#).

Зауважимо, що дані анкет не є нормативними актами, але дозволяють отримати загальне уявлення про ситуацію з оподаткуванням.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Валютний нагляд: варіанти дій для недопущення пені

В зв'язку з війною тема валютного контролю набула особливої актуальності: запроваджена у 2018 році лібералізація змінилася суворим контролем; нерезиденти з недовірою ставляться до України і не спішать виконувати свої зобов'язання; резиденти не завжди можуть належним чином виконати всі зобов'язання, що, в свою чергу, змушує нерезидентів притримувати гроші/товар.

На фоні такої невеселої реальності хочемо коротко нагадати можливі варіанти дій, для зупинення нарахування пені за порушення строків валютних розрахунків:

- **Звернення до суду з позовом до контрагента про стягнення коштів.** Важливо подати такий позов максимально оперативно, оскільки нарахування пені зупиняється з моменту прийняття позову судом до розгляду. Самий зручний суд в таких випадках – це український суд. Але тут слід враховувати як

сторони у договорі визначали право і суд. У разі ухвалення судом рішення про задоволення позову сплаті підлягає лише пеня, нарахована до дня прийняття позовної заяви до розгляду судом чи міжнародним комерційним арбітражем.

- **Отримання висновку компетентного органу (як правило, ТПП) про форс-мажор.** В такому випадку нарахування пені зупиняється на весь період дії форс-мажорних обставин та поновлюється з дня, наступного за днем закінчення дії таких обставин. Важливим аспектом є також інформування про настання форс-мажору відповідно до вимог Договору. Як правило, в Договорі зазначається, що неповідомлення/не своєчасне повідомлення позбавляє особу права посилалися на форс-мажор. Такий пункт за відсутності доказів повідомлення податковий орган може використати для неприйняття твердження про форс-мажор для цілей зупинення пені.
- **Продовження строків розрахунків за висновком Мінекономіки.** Наведений варіант можливий для виключних випадків (наприклад, якщо мова йде про поставку складного технічного обладнання) і потребує належного обґрунтування.
- **Погашення заборгованості третьою особою,** наприклад іншою компанією групи. Втім, такі договори завжди слід попереднього погоджувати з банком, щоб переконатися, що всі формулювання і юридичні конструкції не викликають застережень у банку і валютна операція буде знята з валютного контролю.
- **Повернення нерезидентом коштів** (або товару, що складніше і затратніше в реалізації). Цей варіант найпростіший з точки зору форми, але часто вимагає складних перемовин з контрагентом, особливо, якщо має місце порушення договору також зі сторони українського резидента, або в нерезидента немає вільних обігових коштів тощо.

З метою недопущення нарахування пені, реалізацію кожного із варіанту варто планувати завчасно. Наведене особливо актуально в прив'язці до тих варіантів, які потребують залучення державних структур (Мінекономіки, судів).

Звертаємо увагу, що реалізація перших двох варіантів вирішує ситуацію уже на рівні взаємодії з податковим органом, оскільки банк навіть у випадку судового оскарження чи висновку про форс-мажор передає інформацію про прострочення до НБУ, а останній – до податкової.

Банки посилаються на те, що вони не застосовують пеню, а просто повідомляють про факт порушення строку, який формально має місце. Тобто, при реалізації перших двох варіантів не варто розраховувати, що вдасться уникнути взаємодії з податковим органом (підготовки пояснень на їхній запит).

В будь-якому випадку **найоптимальніша стратегія** дій повинна базуватися на конкретних обставинах і з врахуванням усіх нюансів. Жодний із варіантів не варто беззастережно застосовувати, не актуалізувавши стан практики з обраного напрямку і умови взаємовідносин з контрагентом, ситуацію товариства.

СУДОВА ПРАКТИКА

Судова практика у сфері ЗЕД

В одній із судових справ український резидент вимушений був звернутися до суду з позовом до нерезидента про стягнення коштів, що за правилами валютного законодавства зупиняє нарахування пені.

Контрагент розрахувався до винесення судом рішення, що в силу прямих норм законодавства є підставою для закриття судом провадження.

Податковий орган вирішив, що оскільки формального судового рішення про задоволення позову немає, то незважаючи на надходження валютної виручки в Україну є підстави для нарахування пені за кожен день прострочення (тобто, незважаючи на факт зупинення нарахування у зв'язку з судовим оскарженням).

Суд наголосив, що пеня за порушення граничного строку розрахунків нараховується **лише** у разі ухвалення судом рішення про закриття (припинення) провадження **без зарахування грошових коштів на рахунки резидентів у банках України** (<https://reyestr.court.gov.ua/Review/108834765>; ВС відмовив у відкритті провадження).

Якщо провадження у справі припиняється (закривається) за заявою резидента про відмову від позову у зв'язку із тим, що нерезидент виконав зобов'язання за контрактом після подання позовної заяви до суду, то пеня нараховуватися не може.

В цьому контексті важливо пам'ятати, що якщо строки закриття валютної операції уже порушенні і підприємство потрапило в поле зору податкової, то кожна дія має бути виважена, зокрема, може бути доцільним отримати спочатку формальне судове рішення про задоволення позову, а потім гроші. Втім, сценаріїв на практиці може бути кілька, як завжди, слід враховувати всі аспекти.

КОНТАКТИ

Департамент клієнтського сервісу

tetiana.potapenko@keynas.com

+38 (067) 468 36 20

mariia.khomenko@keynas.com

+38 (067) 464 35 95

Департамент консалтингу

sergii.kucherenko@keynas.com

Юридичний департамент

maksim.zhukov@keynas.com

04119 Україна, м. Київ,
вул. Білоруська, буд. 36А, оф. 204

+38 (067) 523 89 00

info@keynas.com

www.keynas.com

www.tagalliances.com